

EM2018/168**Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges til EM2019 at udarbejde en redegørelse, der skal udpege og identificere erhvervspotentialer for fiskeriet og det landbaserede erhverv i Sydgrønland.**

(Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug)

1. behandling

Allerførst vil jeg starte med at takke forslagsstiller medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit, for at sætte den ugunstige situation i Sydgrønland på dagsordenen. Jeg ser frem til at debattere situationen her i Inatsisartut og håber, at vi i samarbejde kan nå en løsning, der gavner hele landets befolkning.

Naalakkersuisut følger nøje dets igangsatte fokus på fiskeriet i Sydgrønland. I den sammenhæng kan det oplyses, at der i Sydgrønland over perioden 2013-17 er fisket 1,1 % af den samlede mængde kystnære hellefisk i Grønland (i alt 130.000 tons over perioden), samt 1 % af den samlede mængde kystnære torsk i Grønland (i alt 123.000 tons over perioden).

Selvom viljen til at udvikle Sydgrønlands fiskerierhverv er stigende, hjælper det ikke så meget, hvis der ikke er nok fisk i kommercielle mængder. Der er i forvejen to selskaber, der har havgående kvoter, og som fisker i de vest- og østgrønlandske farvande, og som har landingspligt af fangsterne til deres anlæg i Sydgrønland.

Naalakkersuisut har i år tildelt 3.779 tons torsk til sydgrønlandske fartøjer med 100 % landingspligt i Sydgrønland. Dette er en større mængde end der tildeles nogen anden region, hvilket viser, at Naalakkersuisut allerede i dag gør en ekstraordinær indsats for Sydgrønland. Landingspligten skaber beskæftigelse på indhandlingsanlæggene primært i Nanortalik. Der er kun begrænset indhandling af torsk i Qaqortoq og Narsaq, men det er selskaberne selv, der har besluttet dette gennem deres prioritering.

Vi kan som Naalakkersuisut ikke forhindre fiskere i at flytte til steder, hvor fiskeriet er mere gunstigt. Og så længe der i kommunen ikke er andre erhvervsmuligheder, er der fortsat risiko for at borgerne vælger at flytte til områder, hvor forholdene er bedre.

Hvad angår det havgående fiskeri, så er der intet, der hindrer havgående fiskere og fiskeriselskaber i at etablere sig i Sydgrønland. Alle fiskere med godkendte grønlandske fartøjer kan søge om og få tildelt kvoter på lige fod med andre.

Naalakkersuisut har allerede et positivt fokus på Sydgrønland i dets nuværende arbejde. Naalakkersuisut tildeler årligt jolletilskud til fiskere i Sydgrønland, hvor tilskuddet lyder på 84 % af jollens anskaffelsespris. Dette er de samme gunstige forhold, som der gælder for andre udsatte regioner som Østgrønland og Qaanaaq-området.

Fiskeindustrien i Sydgrønland har igennem de senere år oplevet en omfattende udvikling. Størstedelen af denne udvikling er skabt ved, at nogle af de torskekvoter som stilles til rådighed for fiskeriselskaber tildeles med landingspligt.

Udviklingen ses med alt tydelighed i regnskabet for regionens største fiskeriselskab Arctic Prime Fisheries, hvoraf det fremgår at selskabets omkostninger til lønninger for ansatte ved selskabets fabrikker og til mandskab ombord på selskabets fartøjer er steget markant – med lidt mere end 50 mio. kr. årligt, og er stadig stigende – ift. selskabets tilsvarende omkostninger for 5 år siden. Selskabets revisor Deloitte har for regnskabsåret 2017 beregnet, at lønsummen svarer til 147 fuldtidsansatte. Heraf kan afledes, at eftersom størstedelen af selskabets ansatte og mandskab har hjemadresse i Kommune Kujalleq, da har kommunen oplevet en markant stigning i skatteindtægterne fra denne aktivitet i de senere år.

Som en del af selskabets udviklingsaktiviteter har man i samarbejde med lokale fiskere i Qaqortoq etableret fiskeriselskabet Qaqortoq Fish, hvorved selskabets prioritering og delagtiggørelse af de kystnære fiskere i udviklingen tydeligt fremgår. Arctic Prime Fisheries meddeler, at man agter at deltage i undersøgelser af mulighederne for en lignende inklusionsstrategi andre steder, i samarbejde med lokale fiskere og andre potentielle investorer i det kystnære fiskeri.

Ved det fornyligt afholdte Erhvervsseminar, arrangeret af Kommune Kujalleq, udmeldte Arctic Prime Fisheries, at man agter at gøre en udvidet indsats for at nedbringe fiskeaffaldsmængderne i forbindelse med landbaseret produktion – også med henblik på at gavne fåreholdererhvervet i Sydgrønland, hvorfor man har indledt et arbejde for at kunne producere fiskemel. Her er det målsætningen at man mindst vil producere mellem 200 og 300 tons fiskemel årligt, meddeler Arctic Prime Fisheries til Departementet.

Det oplyses samtidig, at forudsætningen for at Arctic Prime Fisheries kan fortsætte udviklingen og videreføre førnævnte udviklingsmuligheder er, at de kvoter af forskellige fiskearter - som selskabet er blevet tildelt i de foregående år til stadighed tildeles. Slutteligt oplyser Arctic Prime Fisheries, at man indtil videre ikke har oplevet mangel på arbejdskraft til Selskabets produktionsenheder.

Der er således allerede er igangværende initiativer, der tilgodeser Sydgrønland, både i form af havgående kvotetildelinger samt lempelige vilkår til anskaffelse erhvervsjoller. Derudover er Naalakkersuisut ikke færdig med at fokusere på Østgrønland som erhvervspotentiale inden for fiskeri og landbaserede erhverv.

Naalakkersuisut tilslutter sig, at der skal fokuseres yderligere på Sydgrønland inden for fiskeri og landbaserede erhverv i den nærmeste fremtid. Men Naalakkersuisut foretrækker ikke at binde sparsomme ressourcer til en redegørelse på nuværende tidspunkt. Naalakkersuisut er enig med forslagsstilleren i, at opgaven må forventes at kunne udføres for under 250.000 kr., dog mener vi ikke, at det er realistisk at udføre opgaven inden for den nuværende ramme.

Ud over de ovennævnte tiltag har Naalakkersuisut stort fokus på erhvervsudviklingen generelt i Sydgrønland. Blandt andet planlægger Naalakkersuisut at bruge store summer på anlæggelse af en lufthavn, der kan gavne såvel turisme, som andre erhverv. Endvidere er der store potentialer i udnyttelse af forskellige råstoffer gennem minedrift og forædling. Endelig er der

en sektorplan for landbrugserhvervet under udarbejdelse, hvilket skal danne grundlag for et større afkast fra landbrugserhvervet i fremtiden.

Et særligt vigtigt indsatsområde for Naalakkersuisut er at skabe vækst i de landbaseret erhverv i alle regioner og yderdistrikter. Naalakkersuisut har flere forskellige tiltag, som er med til at skabe muligheder og vækst for landbaserede erhverv i Sydgrønland.

Naalakkersuisut tildeler hvert år via finansloven midler til erhvervs- og arbejdsmarkedsudvikling i bygder og yderdistrikter. Fra denne pulje tildeles der midler til Kommune Kujalleq.

Der er også tiltag, som er direkte rettet mod virksomheder. Virksomheder i Sydgrønland kan derfor ansøge om driftsaftaler til produktionsanlæg og indhandlingsanlæg i bygder og yderdistrikter. Virksomheder og mindre erhvervsdrivende i Sydgrønland har derudover mulighed for at få støtte og vejledning fra Greenland Business.

I 2017 og 2018 har Naalakkersuisut haft særligt fokus på at hjælpe iværksættere der ønsker at realisere deres ideer til virkelighed. Denne ordning kaldes Inkubatorordningen som varetages med en servicekontrakt med Kisserup Arctic, kaldet SIUA INUvation. I Sydgrønland har SIUA INUvation blandt andet oprettet et kooperativ med fåreholder kvinder, der ønsker at eksportere deres produkter af filt og uld, til udlandet.

Turisme er et erhverv, som allerede er godt etableret i Sydgrønland. Der er gode muligheder for yderligere at styrke regionens turismepotentiale. Dette kan gøres ved at udnytte optagelsen på UNESCO verdensarvlisten. Det forventes også at indgå som tema for det kommende visitorcenter i regionen. Endelig arbejdes der på en ny national turismestrategi, hvor hver enkelt region vil få konkrete afsnit, og et element her vil også være at afdække relevante nationale seværdigheder. Her har Sydgrønland meget at byde på med mangle historiske ruiner og kulturelle monumenter.

Naalakkersuisut tilslutter sig ikke forslaget om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse på nuværende tidspunkt. Der er i dag muligheder for private at investere i fiskeri og landbaserede erhverv i Sydgrønland. Naalakkersuisut vil dog stadig være opmærksom på den ugunstige situation i Sydgrønland, og vil igangsætte initiativer, der tilgodeser Sydgrønland når muligheden byder sig.

Med disse bemærkninger indstiller jeg på vegne af Naalakkersuisut forslaget om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse til forkastelse.